

**“Türkiye’nin Yeşil Dönüşüm Uyum Süreci:
Strateji, Politika ve Uygulamalar” Toplantısı
ve**

**“TSRS Uyumlu Entegre Raporlama ve
Denetimi Teknik Çalıştayı”**

Genel Bakış

Entegre Raporlama Derneği Türkiye'nin (ERTA) kuruluşunun 10. yılı kapsamında düzenlenen "Türkiye'nin Yeşil Dönüşüm Uyum Süreci: Strateji, Politika ve Uygulamalar" temalı toplantı ile "TSRS Uyumlu Entegre Raporlama ve Denetimi Teknik Çalıştay", 17 Nisan 2025 Perşembe günü kamu otoriteleri, özel sektör temsilcileri, düzenleyici kurumlar ve akademi dünyasından katılımcıların iştirakiyle Borusan Oto İstinye ev sahipliğinde fiziki olarak gerçekleştirilmiştir.

Etkinlik boyunca düzenlenen panel oturumları ve teknik çalıştayda; sürdürülebilir kalkınma odaklı strateji ve politikaların uygulama boyutları, TSRS kapsamındaki sektörel etkiler, raporlama ve denetim süreçlerine ilişkin güncel gelişmeler kapsamlı biçimde ele alınmıştır.

Bu doküman, entegre düşünce yaklaşımının kurumsal yapılara entegrasyonu, sürdürülebilirlik raporlamasının gelişimi ve TSRS uygulamalarına ilişkin değerlendirmeleri içeren etkinliğin özet çıktılarını paylaşmak amacıyla hazırlanmıştır. Tüm paydaşlarımız için yol gösterici ve faydalı bir kaynak olmasını temenni ederiz.

İÇİNDEKİLER

Genel Bakış

Açılış Konuşmaları

“ERTA Yeşil Dönüşüm ve Sürdürülebilirlik: Şirketler için Regülasyon ve Uygulama Rehberi” Lansmanı

Panel 1: “Yasal Düzenlemeler ve Uygulama Süreçleri”

Panel 2: “Yeşil Dönüşüm ve Sürdürülebilirlik Politikalarının İş Dünyasına Etkileri”

Panel 3: “TSRS Uyumlu Entegre Raporlamada İlk Uygulamalar ve Kurumsal Deneyimler”

Teknik Çalıştay: “TSRS Kapsamında İlk Raporların Değerlendirmesi: Mevcut Durum Analizi”

Açılış Konuşmaları

- **Prof. Dr. Güler Aras**, ERTA Kurucu Yönetim Kurulu Başkanı
- **Dr. Çetin Ali Dönmez**, Sanayi ve Teknoloji Bakan Yardımcısı
- **İbrahim Ömer Gönül**, Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) Başkanı
- **Dr. Hasan Özçelik**, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) Başkanı
- **Veronika Pountcheva**, Uluslararası Sürdürülebilirlik Standartları Kurulu (ISSB) Yönetim Kurulu Üyesi
- **Barış Kökoğlu**, Borusan Holding Finansman, Mali İşler ve Ortak Hizmetler Başkanı, Grup CFO
- **Cenk Narter**, Narter & Partners Yönetici Ortağı

* Konuşmacı sırasına göre sıralanmıştır.

“Türkiye’nin kalkınma süreci, ‘Üçüz Dönüşüm’ odağı olmadan ilerleyemez. Yeşil, dijital ve sosyal dönüşüm birbirinden ayrı düşünülemez.”

Türkiye’nin Yeşil Dönüşüm Uyum Süreci: Strateji, Politika ve Uygulamalar” temalı toplantı ile “TSRS Uyumlu Entegre Raporlama ve Denetimi Teknik Çalıştay”nın ilk açılış konuşmasını, Entegre Raporlama Derneği Türkiye (ERTA) Kurucu Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Güler Aras gerçekleştirdi. Prof. Dr. Aras, konuşmasında küresel gelişmeler ışığında Türkiye’nin yeşil dönüşüm sürecinde stratejik pozisyonunun güçlendirilmesi gerektiğini vurgulayarak, aşağıdaki başlıklara dikkat çekti:

AB Düzenlemeleri ve Stratejik Esneklik:

Avrupa Birliği, geçtiğimiz dönemde ‘Omnibus’ paketleriyle raporlama yükümlülüğü bulunan şirketlerin yaklaşık %80’ini kapsam dışına alan ya da bu yükümlülükleri erteleyen bir dizi esnekleştirme adımı attı. Ancak bu esnekliklerin, özellikle Sınırdaki Karbon Düzenlemesi gibi temel ve bağlayıcı politika alanlarında geçerli olmadığını özellikle vurgulamak isterim. Bu noktada altını çizmemiz gereken temel husus şu: Türkiye olarak bu gelişmeleri sadece izleyen bir pozisyonda kalamayız; aksine süreci stratejik bir kararlılıkla yönetmek zorundayız. Küresel düzeyde yaşanan yavaşlamayı, yapısal farklılıkları kapatmak ve yeşil dönüşüm alanında rekabet avantajı sağlamak adına bir fırsat penceresi olarak değerlendirmeliyiz.

Üçüz Dönüşümün Artan Önemi:

Yeşil, dijital ve sosyal dönüşüm süreçlerinin artık birbirinden bağımsız şekilde ele alınamayacağı çok açık.

Bu üç alana entegre bir bakış açısıyla yaklaşmak; birbirini tamamlayan, kapsayıcı ve uyumlu stratejiler geliştirmek kalkınma sürecimiz açısından kaçınılmaz bir gereklilik haline geldi. Dolayısıyla dönüşüm politikalarını ayrı başlıklar halinde değil, birbirini besleyen ve eş zamanlı ilerlemesi gereken bütüncül bir yapı olarak değerlendirmemiz gerekiyor.

Artan Emisyonlar ve Rekabet Baskısı:

Türkiye’de emisyonlar her yıl ortalama %6 ila %7 oranında artmaya devam ediyor. Bu artışın, özellikle Avrupa’ya ihracat gerçekleştiren firmalar üzerinde ciddi bir maliyet baskısı oluşturduğunu net biçimde görüyoruz. Sınırdaki Karbon Düzenlemesi gibi uygulamaların devreye alınmasıyla birlikte, bu baskının önümüzdeki dönemde daha da artması kaçınılmaz. Dolayısıyla, emisyonları azaltmaya yönelik stratejik adımların gecikmeden hayata geçirilmesi, yalnızca çevresel sorumluluk açısından değil, aynı zamanda ekonomik sürdürülebilirlik açısından da kritik önem taşıyor.

Şeffaf ve Karşılaştırılabilir Bilginin Önemi:

Türkiye’nin yatırım ortamını güçlendirebilmesi için güvenilir, karşılaştırılabilir ve yüksek nitelikli bilgi üretimi büyük önem taşıyor. Şirketlerin, şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkeleri doğrultusunda veri açıklamalarında bulunması hem piyasa dinamiklerinin sağlıklı işlemesi hem de düzenleyici otoritelerin etkin denetim yapabilmesi açısından kritik bir gereklilik.

Entegre Raporlamanın Stratejik Rolü:

Şirketlerin yalnızca büyüme hedeflerine odaklanmakla kalmayıp, çevresel ve yönetsimsel etkilerini de açık ve etkin bir şekilde yönetmeleri ve raporlamaları gerekiyor. Entegre raporlama, bu bağlamda hem stratejik bir yönetim aracı işlevi görüyor hem de paydaşlarla güvene dayalı iletişimi mümkün kılan sağlam bir zemin sunuyor.

ERTA’nın Rehber Lansmanı:

ERTA tarafından hazırlanan “Yeşil Dönüşüm ve Sürdürülebilirlik: Şirketler için Regülasyon ve Uygulama Rehberi” hakkında da bilgi veren Aras, bu rehberin sürekli değişen regülasyon yapısına uyum sağlamak amacıyla yaşayan bir doküman olarak tasarlandığını ve uzun vadede şirketler için değerli bir kaynak olmayı hedeflediğini dile getirdi.

“AB, Omnibus paketleriyle raporlama yükümlülüklerinde esneklik sağlasa da SKDM gibi başlıklarda kararlılığını sürdürüyor.”

“Türkiye için bu süreç, farkı kapatmak adına stratejik bir fırsat.”

“Entegre raporlama, yalnızca bir raporlama aracı değil, stratejik yönetim mekanizmasıdır.”

Dr. Çetin Ali Dönmez
Sanayi ve Teknoloji Bakan Yardımcısı

Sanayi ve Teknoloji Bakan Yardımcısı Dr. Çetin Ali Dönmez ERTA'nın Türkiye'nin Yeşil Dönüşüm Uyum Süreci: Strateji, Politika ve Uygulamalar toplantısının açılış konuşmasını gerçekleştirdi.

Sanayi ve Teknoloji Bakan Yardımcısı Dr. Çetin Ali Dönmez açılışta yaptığı konuşmasında; "Sürdürülebilir kalkınmanın anahtarı olan yeşil dönüşüm, yalnızca çevresel bir gereklilik değil, aynı zamanda ekonomik ve sosyal bir zorunluluktur. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı olarak ülkemiz insanının yaşam kalitesinin artması, gelecek nesillere daha temiz daha yeşil bir Türkiye bırakmak kalkınma politikalarımızın odağında yer almaktadır. Bu çerçeveden bakıldığında Avrupa Birliği Yeşil Mutabakatı düzenlemeleri bizim de zaten gönüllü olarak uygulamayı hedeflediğimiz tedbirlerle uyumaktadır. AB Yeşil Mutabakatı tüm tedarik zincirini etkileyecek, yatırımların ve rekabetin de belirleyicisi olacaktır. Bu noktada firmalarımızın ölçülebilir, izlenebilir ve şeffaf raporlama sistemleri kurmaları gereği de açıktır. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı olarak, ülkemizin 2053 Net Sıfır Emisyon hedefi doğrultusunda Yeşil Dönüşüm Destek Programı'nı 26 Temmuz 2024 tarihi itibarıyla hayata geçirmiş bulunmaktayız. Yeşil Dönüşüm Destek Programı ile döngüsel ekonomi yaklaşımıyla uyumlu, doğal kaynakları koruyan, iklim ve sürdürülebilirlik hedeflerine katkı sağlayan, kaynak verimli ve düşük karbonlu üretimi amaçlayan yatırımları desteklemekteyiz. Bakanlık olarak sanayiciyi ilgili paydaşlarla bir araya getirmek, bu dönüşüm kültürünü yerleştirmek ve dönüşümü hızlandırmak amacıyla, sanayimize yol gösterici, düzenleyici ve destekleyici bir rol oynamaya devam edeceğiz" dedi.

"Yeşil dönüşüm yalnızca çevresel bir gereklilik değil, aynı zamanda ekonomik ve sosyal bir zorunluluktur."

"Yeşil Dönüşüm Destek Programı ile döngüsel ekonomi, kaynak verimliliği ve düşük karbonlu üretim destekleniyor."

"2053 Net Sıfır Emisyon hedefi doğrultusunda sanayi dönüşümüne rehberlik ediliyor."

İbrahim Ömer Gönül
Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) Başkanı

Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) Başkanı İbrahim Ömer Gönül, ERTA'nın 10. kuruluş yılı etkinlikleri kapsamında düzenlenen toplantının açılış konuşmasını gerçekleştirdi.

Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) Başkanı İbrahim Ömer Gönül, konuşmasında yeşil dönüşümün entegre raporlama çerçevesi olmadan sağlıklı şekilde ölçülmesi ve uygulanmasının mümkün olmadığını vurguladı. Gönül, "2020 yılında SPK, Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Çerçevesi'ni yayımlamıştır" dedi. Gönül, açıklamalarına şu şekilde devam etti: "Bu düzenleme ile öncelikle halka açık şirketlerin sorumluluk almasını sağlayarak, nasıl bir yönetim anlayışı benimsemeleri gerektiği konusunda yol gösterdik. Şirketlerin yeşil dönüşüm sürecine entegre olması; yalnızca çevresel sorumluluk açısından değil, yatırımcı ilgisini çekmek, piyasalarda rekabet gücünü artırmak ve risk yönetimini güçlendirmek açısından da kritik öneme sahiptir. Bu dönüşüme uyum sağlamak isteyen şirketlerin, sürdürülebilirlik yatırımlarını rekabetçi bir avantaja dönüştürecek bir yönetim sistemi kurmaları ve bu süreçte SPK tarafından yayımlanan sürdürülebilirlik rehberleri ile sürdürülebilir finans araçlarını dikkatle incelemeleri gerektiğini önemle vurguluyoruz."

"Yeşil dönüşümün sağlıklı şekilde ölçülmesi ve uygulanması entegre raporlama çerçevesi olmadan mümkün değildir."

"2020'de yayımlanan Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Çerçevesi ile şirketlerin yönetim sorumluluğu vurgulandı."

"SPK rehberleri, sürdürülebilir yatırımların yönetim temelli gelişimine destek veriyor."

Dr. Hasan Özçelik
Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları
Kurumu (KGK) Başkanı

Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu Başkanı Dr. Hasan Özçelik, ERTA'nın Türkiye'nin Yeşil Dönüşüm Uyum Süreci: Strateji, Politika ve Uygulamalar toplantısının açılış konuşmasını gerçekleştirdi.

KGK Başkanı Dr. Hasan Özçelik, açılışta yaptığı konuşmasında; "Sürdürülebilirlik artık yalnızca çevreyle sınırlı bir başlık değildir. Ekonomik dayanıklılık, toplumsal kapsayıcılık ve iyi yönetim ilkeleriyle birlikte ele alınması gereken bütüncül bir kurumsal sorumluluk alanına dönüşmüştür. Şirketlerin uzun vadeli değeri yalnızca finansal tablolarla ölçülemez; çevresel etkileri, sosyal politikaları ve yönetim yapıları da karar alıcıların gündeminde merkezi bir yer tutmaktadır. Bu dönüşümün en somut çıktılarından biri ise, sürdürülebilirlik raporlamasının artık kurumsal hesap verebilirliğin ayrılmaz bir parçası hâline gelmiş olmasıdır." dedi.

"Sürdürülebilirlik, artık yalnızca çevreyle sınırlı değil; ekonomik dayanıklılık ve toplumsal kapsayıcılıkla birlikte kurumsal sorumluluğun bir parçasıdır."

"TSRS, kurumsal hesap verebilirliğin ve şeffaflığın yeni standardıdır."

Veronika Pountcheva
Uluslararası Sürdürülebilirlik Standartları Kurulu
(ISSB) Yönetim Kurulu Üyesi

Uluslararası Sürdürülebilirlik Standartları Kurulu (ISSB) Yönetim Kurulu Üyesi Veronika Pountcheva konuşmasında, "Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları'nın (TSRS) uygulanması konusunda artan ivmeyi görmek cesaret verici. TSRS uyumlu raporların yayınlandığını görmemiz, Türkiye'nin ulusal önceliklerini yansıtırken küresel standartlarla uyum sağlama taahhüdünün açık bir göstergesidir. IFRS Vakfı ve Uluslararası Sürdürülebilirlik Standartları Kurulu (ISSB) olarak hem Türkiye'de hem de dünya genelinde standartlarımızın benimsenmesi ve uygulanmasında sağlanan ilerlemeyi desteklemeye kararlıyız" dedi.

"TSRS uyumlu raporlar, Türkiye'nin küresel standartlarla uyum sağlama taahhüdünün açık bir göstergesidir."

"Türkiye'deki gelişmeler IFRS Vakfı tarafından da yakından takip edilmekte ve desteklenmektedir."

Barış Kökoğlu
Borusan Holding Finansman, Mali İşler ve Ortak
Hizmetler Başkanı, Grup CFO

Barış Kökoğlu açılıştaki konuşmasında; “Borusan Grubu olarak iş yapış şeklimizde sürdürülebilirliğin tüm unsurlarını benimseyerek, sektörümüzün dönüşümüne öncülük etmeye çalışıyoruz. Bu yaklaşımla uzun yıllardır sürdürülebilirlik raporlarımız, son 4 yıldır ise Entegre Faaliyet Raporumuz ile çalışmalarımızı tüm paydaşlarımızla paylaşıyoruz. Artık finansal tablolar, yalnızca geçmişin değil, geleceğe yönelik risk ve fırsatların da dili haline geliyor. TSRS gibi standartlar, bu dönüşümün şeffaflıkla ve ortak bir dil üzerinden yürütülmesini sağlıyor. Gereklilikleri sadece teknik bir uyum olarak değil, aynı zamanda karar alma süreçlerimizi daha bütüncül hale getirecek bir gelişim alanı olarak da görüyoruz. Çünkü biz sadece geçmiş raporlamak için değil geleceği birlikte şekillendirmek için buradayız” dedi.

“Biz sadece geçmiş raporlamak için değil, geleceği birlikte şekillendirmek için buradayız.”

“Artık finansal tablolar, yalnızca geçmişin değil, geleceğe yönelik risk ve fırsatların da dili haline geliyor.”

Cenk Narter
Narter & Partners Yönetici Ortağı

Toplantıda açılış konuşmalarının ardından, “ERTA Global İlişkiler ve Mevzuat Çalışma Komitesi”nin bir çıktısı olarak, Narter & Partners iş birliğiyle hazırlanan “ERTA Yeşil Dönüşüm ve Sürdürülebilirlik: Şirketler için Regülasyon ve Uygulama Rehberi”nin lansmanı yapıldı. Narter & Partners Yönetici Ortağı Cenk Narter rehberin tanıtımına dair sunum gerçekleştirdi.

Cenk Narter toplantıda yaptığı konuşmasında, “Küresel ölçekte artan çevresel hassasiyet ve sürdürülebilir kalkınma hedefleri doğrultusunda, ülkelerin üretim, ticaret ve yatırım politikalarında yapısal dönüşümler kaçınılmaz hale gelmiştir. Bu süreçte hazırlanan sektörel yol haritaları ve uygulamaya alınan destek mekanizmaları, sadece mevcut yükümlülüklerin yerine getirilmesini değil; aynı zamanda Türkiye’nin küresel değer zincirleri içerisindeki rekabet gücünü sürdürülebilir temeller üzerinde yeniden inşa etmesini hedeflemektedir. Kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi, yeşil finansman olanaklarının yaygınlaştırılması ve paydaşlar arası etkin koordinasyon ise dönüşüm sürecinin temel yapı taşları olarak ön plana çıkmaktadır” dedi.

“ERTA Yeşil Dönüşüm ve Sürdürülebilirlik: Şirketler için Regülasyon ve Uygulama Rehberi” Lansmanı

Toplantıda, “ERTA Global İlişkiler ve Mevzuat Çalışma Komitesi”nin bir çıktısı olarak, Narter & Partners iş birliğiyle hazırlanan “ERTA Yeşil Dönüşüm ve Sürdürülebilirlik: Şirketler için Regülasyon ve Uygulama Rehberi”nin lansmanı yapılmıştır. Sürdürülebilirlik ve ESG konularına ilişkin Avrupa Birliği Mevzuatı”, “Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları” ve “Yeşil Aklama (Greenwashing)” olmak üzere üç ana başlık altında hazırlanan rehber, özellikle iklim değişikliği bağlamındaki uluslararası davaların önem kazandığı günümüzde, işletmeler için hukuki uyumun sağlanması ve sürdürülebilirlik stratejilerinin geliştirilmesi açısından yol gösterici bir kaynak doküman olarak paylaşılmıştır.

“ERTA Yeşil Dönüşüm ve Sürdürülebilirlik: Şirketler için Regülasyon ve Uygulama Rehberi”ne erişim için [tıklayınız](#).

Panel 1: Yasal Düzenlemeler ve Uygulama Süreçleri

Moderatör:

Prof. Dr. Güler Aras, ERTA Kurucu Yönetim Kurulu Başkanı

Konuşmacı:

Bahar Güçlü, Ticaret Bakanlığı AB Nezdinde Türkiye Daimi Temsilci Yardımcısı

Berk Mesutoğlu, BDDK Strateji Geliştirme Daire Başkanı

Gülşah Günay, KGK Sürdürülebilirlik Standartları Dairesi Başkanı

Mehrali Ecer, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı İklim Değişikliği Başkan Yardımcısı

Nazlı Saylam Bölükbaş, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Stratejik Araştırmalar ve Verimlilik Genel Müdürlüğü Program Yönetimi Dairesi Başkanı

Zeynep Cantimur Kavaklı, SPK Hukuk İşleri Dairesi Başkan Yardımcısı ve Başuzman Hukukçu

* İsimler alfabetik olarak sıralanmıştır.

Panelde öne çıkanlar:

Panelde, Türkiye'nin yeşil dönüşüm sürecine ilişkin kamu politikaları bütüncül bir yaklaşımla ele alınmış; yürürlükteki yasal düzenlemeler, yayımlanan rehber dokümanlar, sağlanan teşvik mekanizmaları ve kapasite geliştirme çalışmalarına ilişkin bilgiler paylaşılmıştır. Panelde, yeşil dönüşüm sürecinde kamu kurumları ve ilgili bakanlıkların üstlendiği stratejik roller ile bu kurumların sürece olan etkileri, çok boyutlu ve kapsamlı bir bakış açısıyla değerlendirilmiştir.

Türkiye'nin Sürdürülebilirlik Vizyonu ve Küresel Finansman Erişimi

Türkiye'nin sürdürülebilirlik vizyonunda öncelikli hedef, küresel finansman ekosistemine erişim sağlamaktır. Yeşil taksonomi, yeşil varlık oranı düzenlemesi, Basel Komitesi'nin 2022 iklim risklerine ilişkin ilkeleri doğrultusundaki rehberi gibi çalışmalar büyük önem taşımaktadır. Türkiye, Dünya Bankası, NGFS ve Basel platformlarıyla iş birliğini sürdürerek bankacılık sisteminde iklim riskleri analizi kapasitesini artırmayı hedeflemektedir.

Yeşil ve Dijital Dönüşüm: Rekabetin Yeni Eksenleri

- Bugünün konjonktüründe, dönüşüm süreci hem jeostratejik hem de yeşil ve dijital dönüşüm ekseninde şekillenmektedir. Bu dönüşüm, inovasyon ve teknoloji liderliğiyle rekabet avantajı kazandıracak bir yapıya sahiptir.
- Kurumsal Sürdürülebilirlik Raporlama Direktifi (CSRD), Özen Yükümlülüğü Direktifi, Taksonomi Mevzuatı ve Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması (SKDM) gibi kritik düzenlemeler, Avrupa Birliği'nin Omnibus paketleri kapsamında yürürlüğe girmiştir. Bu kapsamda, büyük ölçekli şirketler için belirlenen raporlama ve uyum takvimleri korunurken, küçük ve orta büyüklükteki işletmeler (KOBİ'ler) için uyum süreçleri belirli sürelerle ertelenmiştir. Bu düzenlemeler, şirketlerin çevresel, sosyal ve yönetim (ESG) performanslarını şeffaf ve standartlara uygun şekilde raporlamalarını zorunlu kılarak sürdürülebilir finansman ve rekabetçilik açısından önemli bir çerçeve sağlamaktadır. Ayrıca, Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması (SKDM) ile karbon yoğun ürünlerin ithalatında karbon maliyetlerinin iç piyasa ile uyumlu hale getirilmesi hedeflenmektedir.

Avrupa Birliği Mevzuatı ve Etkileri

Avrupa Birliği (AB) politikaları, Yeşil Mutabakat çerçevesinde dönüşüyor ve bu mutabakat artık rekabetçi bir sanayi politikası aracına dönüşmüş durumdadır. AB bu dönüşümü üç temel unsurla yönetmektedir: inovasyon, rekabetçi şekilde karbon azaltımı ve stratejik dışa bağımlılığın azaltılması. Çalışmalar, "Temiz Sanayi Mutabakatı" başlığı altında yürütülmektedir.

KOBİ'lerin Rolü ve Destek Mekanizmaları

KOBİ'ler için öncelikle gönüllü uygulamalar ve kapasite geliştirme programları öngörülmektedir. Bankaların bu firmalardan talep edeceği bilgi ve veri standartları da ayrı ayrı belirlenerek, uyum süreçlerinin etkinliği artırılacaktır. Yeşil dönüşüm, teknolojik rekabette stratejik bir öneme sahip olup, Türkiye için küresel pazarlarda rekabet avantajı yakalama ve yeni iş fırsatları yaratma açısından kritik fırsatlar sunmaktadır.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın Uygulamaları

- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, iklim değişikliğinin ekonomik etkileri karşısında işletmelerin yeşil dönüşümünü desteklemektedir. 2053 Net Sıfır Emisyon hedefi ve Yeşil Mutabakat Eylem Planı doğrultusunda, kalkınma planlarında "yeşil ve dijital dönüşümle rekabetçi üretim" öncelikli hedef olarak belirlenmiştir.
- Bu kapsamda ulusal ve uluslararası finansman mekanizmaları geliştirilmekte, Dünya Bankası ile yürütülen Yeşil Sanayi Projesi ile OSB'lerin dönüşümü desteklenmektedir. 2024'te başlatılan Yeşil Dönüşüm Destek Programı ile imalat sanayii firmalarına sürekli açık çağrı yöntemiyle destek sunulmaktadır.
- Firmalardan yeşil dönüşüm yol haritası sunmaları beklenmekte; düşük karbonlu, kaynak verimli ve döngüsel ekonomiye uyumlu yatırımlar önceliklendirilmektedir. Program, vergi indirimi, KDV istisnası, sigorta primi desteği gibi teşviklerin yanı sıra rehberlik hizmeti de sunmakta; firmaların enerji tüketimi, emisyon gibi performans göstergeleri üzerinden süreci izlemelerine imkân tanımaktadır. Amaç, firmalara dönüşüm sürecinde kısa, orta ve uzun vadede sürekli destek sağlamaktır.

SPK ve Sürdürülebilirlik Raporlaması

- Sermaye Piyasası Kurulu (SPK), sürdürülebilir finans alanındaki çalışmalarına 2020'de başlamış, Kurumsal Yönetim Tebliği'ne sürdürülebilirlik çerçevesi eklenerek "uy ya da açıkla" prensibini benimsenmiştir. Ancak raporlama altyapısındaki eksiklikler nedeniyle şirketler performanslarını yeterince yansıtamamıştır. Bu boşluğu gidermek amacıyla geliştirilen raporlama formatı, MKK desteğiyle KAP'ta paylaşılabilecek hale getirilmiştir. Başlangıçta sınırlı olan rapor sayısı, 2023 itibarıyla yaklaşık 450 şirkete ulaşmıştır. Raporlar, risk-fırsat analizlerini, performans gelişimlerini ve doğrulama bilgilerini içermektedir.
- Bu süreç, şirketleri TSRS'ye geçişe kültürel olarak hazırlamış ve yatırımcılara şeffaflık sağlamıştır. TSRS ile birlikte mevcut formatın güncellenmesi planlanmakta; çifte yükü önlemek adına tek birleştirilmiş raporlama hedeflenmektedir. Böylece bilgi karmaşası önlenecek, yatırımcı güveni artacaktır.

Kamu Gözetimi Kurumu'nun TSRS Süreci ve Dijitalleşme Vizyonu

- Kamu Gözetim Kurumu tarafından sürdürülebilirlik denetimi yapacak kuruluşlar yetkilendirilmiştir. Ayrıca, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) ve Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB) iş birliğiyle, özellikle KOBİ'leri kapsayan sürdürülebilirlik stratejileri ve yol haritaları geliştirilmiştir.
- Dijitalleşme kapsamında, Boğaziçi Üniversitesi iş birliğiyle dijital taksonomi sistemleri üzerinde çalışmalar yürütülmektedir. Bu çalışmalar kapsamında "Metrik Bulucu" (Metric Finder) ve "Önemlilik Bulucu" (Materiality Finder) gibi ileri analiz araçları geliştirilerek, sürdürülebilirlik raporlarının karşılaştırılabilirliği ve doğruluk seviyesi artırılacaktır.
- Lisanslı sürdürülebilirlik uzmanlarının raporlama faaliyetlerinin yanı sıra, danışmanlık, iç denetim ve bağımsız denetim gibi alanlarda da aktif rol almaları; böylece Türkiye'nin sürdürülebilirlik alanındaki bilgi ve deneyim kapasitesi küresel ölçekte genişletilmektedir.

Yeşil Dönüşümün Bankacılık Sektörü ve Finansmana Erişim Üzerindeki Etkisi

- Yeşil dönüşüm süreci, bankacılık sektörü ve şirketler üzerinde giderek artan bir etkiye sahiptir. Haziran ayı sonu itibarıyla yapılan değerlendirmeler, bazı bankaların bu sürece daha hızlı ve etkin uyum sağlayabileceğini göstermektedir. İlk aşamada, yeşil varlıkların özellikle bireysel bankacılık segmenti ve proje finansmanlarından gelmesi beklenmekte olup, bu alanlardaki veri ihtiyacı nispeten sınırlıdır.
- Asıl yoğunluk ise yatırım kredileri alanında yaşanacaktır. Bu kapsamda, daha fazla veri talebi, müşteri tanıma kabiliyetinin geliştirilmesi ve sürdürülebilirlik ilkelerinin iş süreçlerine entegrasyonu gerekmektedir. Bu nedenle, bankaların insan kaynağına yatırım yapması, uzmanlaşması ve dijital teknolojileri — özellikle yapay zekâ, otomasyon ve metin analiz araçlarını — etkin şekilde kullanması kritik önem taşımaktadır.
- Süreç yalnızca raporlama ile sınırlı olmayıp, bu sistemin kurum kültürüne içselleştirilmesi ve uygulamaya eksiksiz yansıtılması gerekmektedir. İsimler ve terminolojiler değişse de önemli olan sistemin benimsenmesi, ölçülebilir ve sürdürülebilir hale getirilmesidir; bu da ancak güçlü bir kurumsal yapı ve etkin uygulama mekanizmalarıyla mümkün olacaktır.

Panel 2: Yeşil Dönüşüm ve Sürdürülebilirlik Politikalarının İş Dünyasına Etkileri

Moderatör:

İbrahim Öztop, Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Genel Müdürü

Konuşmacı:

İzlem Erdem, Türkiye İş Bankası Genel Müdür Yardımcısı

Ersin Pak, Allianz Türkiye CFO'su

Kerem İşeri, Anadolu Efes Türkiye CFO'su

Meral Murathan, TSKB Genel Müdür Yardımcısı ve Sürdürülebilirlik Lideri

Vecih Yılmaz, Akçansa Genel Müdürü

* İsimler alfabetik olarak sıralanmıştır.

Panelde öne çıkanlar:

“Yeşil Dönüşüm ve Sürdürülebilirlik Politikalarının İş Dünyasına Etkileri” başlığı altında düzenlenen panelde, katılımcılar bu politikaların kendi sektörlerine yansımalarını değerlendirerek, ilgili regülasyonları iş yapış biçimlerine nasıl entegre ettiklerine dair değerli deneyimlerini paylaşmıştır. Ayrıca, faaliyet gösterdikleri sektörlerde özgü sürdürülebilirlik yaklaşımlarını, halihazırda yürüttükleri projeleri, ekosistemi geliştirme ve korumaya yönelik uygulamalarını ve gelecek döneme ilişkin plan ve hedeflerini de dinleyicilere aktarmıştır.

Bankacılık ve Finans Sektöründen Yaklaşımlar

- Bankacılık sektörü, hızlı değişen sürdürülebilirlik düzenlemelerine uyum sağlamak zorundadır ve bu düzenlemeler strateji oluşturma sürecinde rehberlik etmektedir. Avrupa Birliği gelişmeleri yakından takip edilmekte, Türkiye’de ise hazırlıklar titizlikle sürdürülmektedir. Sektörün yaklaşık %80’i bankacılığa dayandığı için hem bankaların hem de finansman sağladıkları şirketlerin dönüşümü kritik önem taşımaktadır. Türkiye, 2030-2035 dönemindeki demografik fırsatı sürdürülebilirlik mevzuatı ile etkin bir şekilde değerlendirmelidir.
- İş Bankası’nda organizasyon yapısı hiyerarşiden işlevselliğe dönüştürülmüş; 100’den fazla çalışanla tabandan yayılan çevik bir sürdürülebilirlik kültürü oluşturulmuştur. 2018 öncesinde sürdürülebilirlik raporu, sonrasında entegre raporlama yapılmış ve 2021’den itibaren entegre faaliyet raporları yayımlanmaktadır. Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standardı’na (TSRS) uyum sağlanmıştır. Net Sıfır Bankacılık İttifakı üyeliği kapsamında 2035 hedefi 2026’ya çekilmiş ve bu hedefin %79’u gerçekleştirilmiştir. Karbon yoğun sektörlerde özel planlar geliştirilerek müşterilerin dönüşüm sürecine aktif katılımı sağlanmaktadır. Bu sürdürülebilirlik kültürü, içselleştirme ve yaygınlaştırma süreçleriyle güçlendirilmiştir.
- Türkiye Sınai Kalkınma Bankası (TSKB), 75 yıllık köklü geçmişi boyunca sürdürülebilirliği temel ilke olarak benimsemiş; 1980’lerden itibaren çevresel ve sosyal kriterleri kredi değerlendirme süreçlerine entegre etmiştir. “Onarıcı dönüşüm” yaklaşımıyla kalkınma bankacılığı misyonunu sürdüren TSKB, 2008’den beri sürdürülebilirlik raporları, 2021’den itibaren ise iklim ve TSRS uyumlu entegre raporlar yayımlamaktadır. Performans göstergeleri bağımsız denetime tabi tutulmakta; veri yönetimi ise stratejinin temel yapıtaşını oluşturmaktadır. İklim risk analiz araçları ve derecelendirme sistemleri geliştirerek hem kurum içi kapasiteyi güçlendirmekte hem de müşterilere kapsamlı destek sağlamaktadır.

Dünya Bankası ve diğer fon sağlayıcılarla iş birliği içinde yeşil dönüşüm finansmanında aktif rol almakta, iştirak şirketi ESCARUS aracılığıyla sürdürülebilirliği iş modeline entegre etmektedir.

Reel Sektör ve Sürdürülebilirlik Stratejileri

- Anadolu Efes, sürdürülebilirliği iş modelinin merkezine yerleştirmiştir. İklim krizinin arpa ve su gibi temel hammaddeler üzerindeki etkisi, bu yaklaşımın temelini oluşturmaktadır. Sürdürülebilirlik yalnızca çevresel sorumlulukla sınırlı kalmayıp finansal sürdürülebilirlik, tedarik zinciri yönetimi ve sermayeye erişim gibi kritik alanlarla entegre bir biçimde ele alınmaktadır. Avrupa Birliği Yeşil Mutabakatı, Sınırdaki Karbon Düzenlemesi ve Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standardı (TSRS) gibi regülasyonlar, finansal risk yönetimi açısından da büyük önem taşımaktadır. 2010 yılından bu yana şeffaflıkla yürütülen süreç kapsamında sektörün ilk entegre faaliyet raporu yayımlanmış; iklim riskleri risk envanterine dahil edilerek üst yönetimin performans göstergelerine entegre edilmiştir.
- Akçansa, çimento gibi karbon yoğun sektörlerde düzenleyici kurumlarla daha fazla diyalog çağrısı yapmaktadır. Düşük karbonlu üretimin mümkün olduğu ancak yüksek maliyetlerle gerçekleştiği açıkça görülmektedir. Bu nedenle, karbon vergisi gelirlerinin dönüşüm projelerine yönlendirilmesi savunulmaktadır. Çimento sektörü, küresel salımlarda yaklaşık %9 paya sahip olmasına rağmen, yeşil finansmandan sadece %1,5 pay almaktadır. Akçansa, sürdürülebilirliği stratejik odak noktası haline getirerek planlama, odaklanma ve etkin icra süreçlerini benimsemekte; entegre raporlamayı sadece şeffaflık aracı olarak değil, aynı zamanda etkin bir yönetim aracı olarak kullanmaktadır.

Entegre Yaklaşım ve Stratejik Uyum

- Allianz Türkiye, sürdürülebilirliği uzun vadeli stratejisinin merkezine koyarak, 2030 yılına kadar operasyonel süreçlerinde, 2050 yılına kadar ise tüm faaliyetlerinde net sıfır emisyon hedeflemektedir. Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standardı'nın (TSRS) yürürlüğe girmesi önemli bir gelişme olarak değerlendirilmekte olup, yönetilen büyük fonların sürdürülebilir yatırımlara yönlendirilmesi öncelikli hedefler arasında yer almaktadır. Sigortacılık sektöründe iklim kaynaklı risklerin artması, Allianz'ın sürdürülebilirlik odaklı stratejisini daha da güçlendirmektedir. Şirket, 2018'den bu yana fosil yakıtlı enerji santrallerini sigortalamayı bırakmış, yenilenebilir enerji projelerine odaklanmakta; Avrupa Birliği Taksonomisi'ne uyumlu ürünler geliştirerek sürdürülebilir çözümler sunmakta ve çalışanlar ile müşteriler arasında sürdürülebilirlik farkındalığını artırarak dönüşümü tabana yaymayı hedeflemektedir.

PANEL 3 – “TSRS Uyumlu Entegre Raporlamada İlk Uygulamalar ve Kurumsal Deneyimler”

Moderatör:

Mustafa Aydın, ÇİMSA CFO’su, ERTA Yönetim Kurulu Üyesi

Konuşmacı:

Erhan Çalışkan, Akçansa Sürdürülebilirlik Müdürü

Fulya Güray Muhtar, TSKB İklim Değişikliği ve Sürdürülebilirlik Yönetimi Yöneticisi

İrem Barzılay, Garanti BBVA Sürdürülebilirlik Direktörü

Levent Bayar, TÜPRAŞ Kurumsal Risk Grup Direktörü

* İsimler alfabetik olarak sıralanmıştır.

Panelde öne çıkarlar:

Panelde, katılımcılar TSRS doğrultusunda raporlama süreçlerini nasıl kurguladıklarını, karşılaştıkları fırsatları ve zorlukları tüm yönleriyle paylaşarak uygulamanın sektörel yansımalarına dair değerli bilgiler sunmuştur. Aynı zamanda, raporların bağımsız denetim süreçlerine ilişkin deneyimlerini aktararak, diğer paydaşlara yol gösterecek değerlendirmeler paylaşılmıştır.

Kurumsal Uyum Süreçleri

- Garanti BBVA, 2017 yılında ilk entegre raporunu yayımladıktan sonra sürdürülebilirliği bir zorunluluk olmaktan çıkarıp iş fırsatı olarak benimsemiştir. Sürecin başarısında üst yönetimin aktif katılımı ve yetkin ekip yapısı önemli rol oynamıştır. Yüksek veri ihtiyacı ve denetlenebilirliği sağlamak amacıyla “veri sahipliği haritası” oluşturularak düzenli takibi gerçekleştirilmiştir. İklim riskleri ve çifte önemlilik kapsamında Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standardı (TSRS) ile Kurumsal Sürdürülebilirlik Raporlama Direktifi (CSRD) uyumu eş zamanlı yürütülmekte olup, özellikle uluslararası paydaşlar nezdinde ekstra hassasiyet gerektirmektedir. Teknik açıdan başarılı raporlama yapılmasına rağmen, veri sunumunun sadeleştirilip kullanıcı dostu hale getirilmesi hedeflenmektedir. Bu süreç yalnızca uyum değil, aynı zamanda iş geliştirme fırsatları da yaratmıştır.
- Şirketlerin sürdürülebilirlik hedeflerini Bilim Temelli Hedefler Girişimi (SBTi) gibi bağımsız kuruluşlara onaylatmaları, finansmana erişimde belirleyici rol oynamaktadır. Bankalar, bu hedeflere göre şirketleri değerlendirerek kredi faiz oranları ve vade koşullarını şekillendirmektedir. Geçiş riski yüksek sektörlerde net sürdürülebilirlik hedefleri, kredi notu ve yatırımcı güveni açısından kritik önem taşımaktadır.
- TÜPRAŞ, sürdürülebilirlik raporlamasına 2008 yılında başlayıp, enerji dönüşümüne odaklanarak 2019-2020 döneminde bu süreci hızlandırmıştır. Yaklaşık 100 kişilik disiplinler arası bir ekip tarafından stratejik dönüşüm planı hazırlanmış ve üst yönetimden yoğun destek alınmıştır. 2022 yılında sınırlı güvence ile ilk entegre rapor, 2023'te ise ilk entegre faaliyet raporu yayımlanmıştır; rapordaki performans göstergeleri (KPI) sayısı 100'den 500'e çıkarılmış ve üçüncü taraflarca doğrulanmıştır. Sürdürülebilirlik, yönetim, sosyal etki ve sermaye yapısı bütüncül bir bakış açısıyla ele alınmış; TSRS, Uluslararası Sürdürülebilirlik Standartları Kurulu (ISSB) ve Küresel Raporlama Girişimi (CRI) standartlarıyla uyum hedeflenmiştir.
- Öne çıkan öneriler arasında veri yönetiminin kritik önemde olması, iştiraklerle etkin iletişim ve veri sahipliğinin sağlanması, tüm departmanların sürece tam entegrasyonunun zorunlu olması yer almaktadır. Finansal tabloların bağımsız denetimi gibi,

sürdürülebilirlik verileri de bağımsız doğrulamaya tabi tutulmaktadır. Bu sayede şirketlerin çevresel ve sosyal etkileri güvenilir şekilde desteklenmekte; AB Taksonomisi gibi standartlarla uyum da doğrulamalarla belgelenmektedir. Böylelikle entegre raporlar, sadece iletişim aracı olmanın ötesinde, şirketlerin stratejik değerini artıran önemli bir araç haline gelmektedir.

İçerik Tasarımı ve Paydaş Odaklılık

- Entegre faaliyet raporları, yatırımcılara şirket stratejisi ve risk yönetimini şeffaf, güvenilir ve bağımsız denetime tabi bir şekilde sunan kritik bir araçtır. Bu raporlar, çevresel risklere ilişkin net ve tutarlı bilgiler sağlar; greenwashing (yeşil süsleme) eleştirilerini önlemek için sağlam ve tutarlı açıklamalarla desteklenir. Ayrıca, yönetim kuruluna iklim risklerini etkili şekilde aktarma, toplumsal sorumluluğu ortaya koyma ve sürdürülebilir finansman ile finansal endekslerde erişim sağlama gibi önemli işlevler üstlenmektedir.
- Halka açık bir şirket olarak şeffaflık ilkesini benimseyen Akçansa, sürdürülebilirliği stratejik öncelik olarak konumlandırmaktadır. Şirket, doğayı “sessiz paydaş” olarak kabul ederek çifte önemlilik analizi gerçekleştirmiş, döngüsel ekonomi ve alternatif yakıt uygulamalarını sahadaki çalışanların katılımıyla hayata geçirmiştir. Aldığı olumlu geri bildirimler doğrultusunda raporu daha interaktif ve erişilebilir hale getirmek için geliştirme planları bulunmaktadır.
- Türkiye Sınai Kalkınma Bankası (TSKB), 2008 yılından itibaren sürdürülebilirlik raporları yayımlamakta ve 2016'dan bu yana entegre raporlama uygulamasını sürdürmektedir. 2024 yılında İklim Değişikliği ve Sürdürülebilirlik Yönetimi Departmanı'nı kurarak disiplinler arası iş birliğini güçlendirmiştir. İklim risklerini 2020 yılından beri düzenli olarak takip eden TSKB, veri odaklı analiz araçları sayesinde müşteri risklerini etkin biçimde izlemektedir. Hazırlanan entegre faaliyet raporu, yıl boyunca sıkça başvuru alan ve erişilebilir bir kaynak olarak öne çıkmıştır. Banka, TSRS'nin yalnızca bir uyum zorunluluğu olmadığını; güçlü veri altyapısı ve sistemlerle desteklendiğinde sürdürülebilirlik yönetiminin temel aracı ve önemli bir dönüşüm fırsatı olduğunu vurgulamaktadır.

Değer Zinciri Yönetimi ve Kurumsal Dönüşüm

- Sürdürülebilirlik hedeflerinin net bir şekilde belirlenmesi ve güvenilir biçimde raporlanması, finansmana erişim açısından hayati öneme sahiptir. Şirketler yalnızca kendi iç ekiplerini değil, aynı zamanda tedarikçilerini de sürdürülebilirlik sürecine entegre etmektedir. Artık kurumlar, tüm değer zincirinin sürdürülebilirlik performansını ölçümleyerek yönetmekte ve entegre raporlama bu kapsamlı dönüşümün en önemli aracı haline gelmektedir.

- Yurtdışı yatırımcılarla yapılan görüşmelerde sürdürülebilirlik ayrı ve öncelikli bir değerlendirme alanı olarak ele alınmaktadır. Yabancı fonlar yalnızca şirketlerin kârlılık performansını değil, aynı zamanda risklerini ve bu risklerin sürdürülebilir yönetimini de görmek istemektedir.

TEKNİK ÇALIŞTAY – “TSRS Kapsamında İlk Raporların Değerlendirmesi: Mevcut Durum Analizi”

Moderatör:

Melis Bitlis , ESCARUS Genel Müdür Yardımcısı

Panelistler:

Ali Yörük, PwC Denetim Hizmetleri Şirket Ortağı

Barlas Hünelalp, Forvis Mazars Ortak, Sürdürülebilirlik Danışmanı

Bekir Çetin, Sürdürülebilirlik Uzmanı

Ece Sevin, EY Türkiye İklim Değişikliği ve Sürdürülebilirlik Hizmetleri Ortağı

Esra Burçin Babayigit, Semtrio ESG & Sürdürülebilirlik Direktörü

Murat Günaydın, Deloitte Türkiye Sürdürülebilirlik Hizmetleri Lideri

Sevgi Kılıç Er, KGK Uzmanı

Dr. Şevin Gürarda, Uluslararası Sürdürülebilirlik Standartları Kurulu (ISSB) Teknik Uzmanı

Şirin Soysal, KPMG Denetim ve Güvence Hizmetleri Şirket Ortağı

* İsimler alfabetik olarak sıralanmıştır.

Toplantı kapsamında, düzenleyici kuruluşlar ve ERTA üyesi danışmanlık ve denetim şirketlerinin katılımıyla düzenlenen teknik çalıştayda, Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları (TSRS) ile uyumlu olarak yayımlanan ilk raporlar ve mevcut durum kapsamlı biçimde değerlendirilmiştir. Panelistler, TSRS uyumlu raporların öne çıkan güçlü yönlerini analiz ederken, sürdürülebilirlik raporlamasında standardizasyonun sağlanması ve raporlama kalitesinin artırılmasına yönelik atılması gereken adımları, sektörler bazında kapsamlı bir şekilde ele almıştır.

Panelde tartışılan önemli konular ve teknik çalıştayda ele alınan detaylı içerikler, ERTA tarafından kapsamlı bir dokümana dönüştürülmüştür.

Bu dokümana ulaşmak için [tıklayınız](#).

Teşekkür

Etkinliğimizin hayata geçmesine sağladıkları kıymetli katkılar için Borusan Holding ve Narter & Partners'a; toplantımıza katılımlarıyla değer katan tüm konuşmacılarımıza, panelistlerimize, üyelerimize ve paydaşlarımıza içten teşekkürlerimizi sunarız.

Tüm içerik ve yayınlara ulaşmak için: www.entegreraporlamatr.org

İletişim

Entegre Raporlama Derneği Türkiye (ERTA)

Koreşhitleri Cad. No: 30 Daire: 13
Zincirlikuyu- Şişli, İstanbul

Tel: +90 212 807 02 55
Faks: +90 212 807 02 50
E-posta: info@entegreraporlamatr.org